

16.01.24

9-Б клас

Всесвітня історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Велика Британія. Реформи Ллойд Джорджа.

Мета: пояснювати причини втрати Англією промислового лідерства; висвітлювати основні напрямки соціально-економічного і політичного розвитку Великої Британії в останній третині XIX ст.; аналізувати внутрішню та зовнішню політику Великої Британії в останній третині XIX ст.; показувати на карті колоніальні володіння Великої Британії; давати характеристику визначним особистостям цього періоду.

Актуалізація опорних знань

Експрес-опитування

1. Рейхстаг- це...
2. Бундестаг ...
3. Бундесрат ...
4. «Культуркампф»...
5. «Залізний канцлер» ...
7. «Союз трьох імператорів» ...
8. Троїстий союз...
9. «Світова політика»...

Мотивація навчальної діяльності

У 70-х рр. XIX ст. Великобританія залишалася наймогутнішою європейською державою, випереджаючи усі країни за рівнем економічного розвитку і розміром своїх колоніальних володінь. Про її пріоритет на морі йшлося навіть у національному гімні: «Керуй, Британіє, морями!» Але світ змінювався і Великобританія невдовзі почала втрачати позиції світового лідера. Цю слава тепер намагалися перебрати у Британії Німеччина і США.

Вивчення нового матеріалу

Кінець XIX - початок XX ст. - період швидкого економічного піднесення США і Німеччини - для Англії обернувся втратою монопольних позицій у світовій промисловості й торгівлі. У 1871-1913 рр. виробництво промислової продукції в країні збільшилося лише в 2,2 рази, тоді як у США воно зросло в 9, Німеччині - у 6, а у Франції - у 3 рази. Частка Великої Британії у світовій торгівлі скоротилася з 22 % у 1870 р. до 15 % у 1913 р.

Головна причина відставання країни полягала у застарілій технічній базі промисловості. Англійська індустрія, сформована переважно у першій половині XIX ст., була не в змозі конкурувати з передовими підприємствами США й Німеччини. Для заміни устаткування були потрібні чималі кошти, але далеко не кожний підприємець був готовий здійснити дорогі технічні нововведення. У цьому і не вбачалось особливої необхідності. Наявність в Англії колоніальних володінь з неосяжними ринками збуту товарів, дешевою робочою силою і сировиною дозволяла одержувати високі прибутки і на застарілій техніці, але технічне відставання вже невдовзі відбилося на обсягах виробництва. США стали випереджати Англію за виплавкою чавуну і сталі. Німеччина виявилася серйозним конкурентом у торгівлі і вже в 90-х рр. почала тіснити Британію на її власних ринках. Англійський текстиль ще утримував першість у світі, але становище металургії і металообробки сильно потерпало від іноземної конкуренції. Становище ускладнювалося тим, що британський уряд продовжував дотримуватися фритредерської політики.

На початок XX ст. за своїм державним устроєм Велика Британія була парламентською монархією. Вищий державний орган - парламент, обговорював і приймав закони країни, які вступали у силу після їх затвердження монархом. Вся виконавча влада належала кабінету міністрів, право на формування якого здобувала партія, що перемагала на виборах, а її лідер, як правило, ставав прем'єр-міністром. Проте монархія зберігала певні важелі впливу на політичне життя країни. Королева призначала прем'єр-

міністрів. Уряд зобов'язаний був інформувати її про будь-які більш-менш серйозні зміни у внутрішній і зовнішній політиці.

Внутрішньополітичне життя

	 <p>Консервативна партія. Бенджамін Дізраелі.</p>	 <p>Ліберальна партія. Вільям Гладстон.</p>	
Партія, роки	Реформи		
Ліберали, 1870 – 1874 рр.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Створено мережу державних світських початкових шкіл. ✓ Лендлордам заборонено проганяти орендарів до закінчення терміну оренди. ✓ Тред-юніони отримали статус юридичних осіб. ✓ Введено таємне голосування на виборах до палати громад. 		
Консерватори, 1874 – 1880 рр.	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Робітникам гарантовано право на страйк. ➢ Встановлено 54-годинний робочий тиждень. ➢ Заборонено працю дітей до 10-ти років. 		
Ліберали, 1880 – 1885 рр.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Третя парламентська реформа (1885): виборчі права отримали дрібні орендарі сільгоспробітники та квартиронаймачі, країну поділено на рівні виборчі округи. 		
Консерватори, 1886 – 1892 рр., 1895 – 1897 рр.	<ul style="list-style-type: none"> ➢ За реформою місцевого самоврядування у графствах створювалася рада, право вибору до якої отримали жінки з 30 років. ➢ Початкова освіта стала безкоштовною. ➢ Введено відповідальність підприємців за виробничий травматизм. 		

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqgJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Реформи Девіда Ллойда Джорджа (1906 – 1916 рр.)

- Підприємцям заборонено вимагати у тред-юніонів відшкодування збитків, завданих страйками.
- Право на компенсації за каліцтво, отримане на виробництві, поширене на всіх робітників.
- Пенсії для робітників з 70 років, якщо їхній прибуток нижчий за встановлений рівень.
- Введено 8-годинний робочий день для шахтарів, обмежено наднормову працю.
- Встановлено мінімальну зарплату.
- Створено перші біржі праці для полегшення пошуку роботи.
- Введено соціальне страхування робітників на випадок каліцтва, хвороби, безробіття.
- Обмежено права палати лордів.

Робота з таблицею.

Користуючись текстом підручника, заповніть таблицю.

Реформи Д. Ллойд Джорджа (1918 – 1922)

Сфера	Заходи
Мета: переведення економіки на мирні рейки	
Промисловість і фінанси	кількість державних підприємств залишалася в 4 рази більше, ніж до війни, частково відновлений урядовий контроль над залізницями, уряд відмовився від золотого стандарту фунта стерлінга.
Сільське господарство	узято курс на виробництво власних продуктів харчування і сировини, фермерам гарантовані ціни на пшеницю й овес не нижче їх собівартості.
Виборча реформа	виборчі права отримали жінки віком понад 30 років та чоловіки, що досягли 21 року й мали місце проживання та задовольняли умови майнового цензу.
Соціальна сфера	Допомога безробітним. житлове будівництво, з 1918 р. запроваджувалося обов'язкове навчання дітей до 14 років, початкова освіта була безкоштовною

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/NFTA9ygouB4?si=OovZoy1fHHFLNfgR>

Бліц-опитування

- У політичній системі Англії існувала ...
- Партія ліберального напрямку, що підтримувалася буржуазією, — це ..
- 1834 року уряд вігів прийняв закон ...
- Перший з'їзд чартистів відбувся ...
- Англійський парламент складався з палати лордів і...
- Результатом завершення промислового перевороту в Англії стало ...
- Найбільш успішними галузями легкої промисловості в Англії були ...
- Спадкоємцем торі у другій половині XIX ст. стала ...
- Г. Пальмерстон, В. Гладстон, Д. Ллойд-Джордж — це ...

Домашнє завдання:

- Прочитайте § 20
- Стор. 127 № 9 – письмово.
- Скласти історичний портрет В. Гладстона або Б. Дізраелі (на високий бал)

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу

nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!